

# Jelek és rendszerek 3. házi feladat

## 3.1. feladat

### a. Átvitel számítása

F.I.:

$$h(t) = 8\varepsilon(t)e^{-0,5t} \cos(3t + 0,5)$$

Trigonometrikus azonosságot alkalmazva továbbírjuk:

$$\begin{aligned} h(t) &= 8\varepsilon(t)e^{-0,5t} \cos(3t + 0,5) = 8\varepsilon(t)e^{-0,5t} \cos(3t) \cos(0,5) - 8\varepsilon(t)e^{-0,5t} \sin(3t) \sin(0,5) = \\ &= 7,0207 \varepsilon(t)e^{-0,5t} \cos(3t) - 3,8354\varepsilon(t)e^{-0,5t} \sin(3t) \end{aligned}$$

Laplace-transzformációs táblázat felhasználva az átviteli függvény:

$$H(s) = 7,0207 \frac{s + 0,5}{(s + 0,5)^2 + 3^2} - 3,8354 \frac{3}{(s + 0,5)^2 + 3^2}$$

D.I.:

$$h[k] = 6\delta[k] + \varepsilon[k - 1]\{3 \cdot 0,4^k - 2 \cdot (-0,4)^k\}$$

Z-transzformációs táblázat felhasználva az átviteli függvény:

$$H(z) = 6 + 3 \frac{0,4}{z - 0,4} - 2 \frac{-0,4}{z + 0,4}$$

Mivel:

$$Z\{\varepsilon[k - 1]q^k\} = \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon[k - 1]q^k z^{-k} = \sum_{p=0}^{\infty} \varepsilon[p] \left(\frac{q}{z}\right)^{p+1} = \frac{q}{z} \sum_{p=0}^{\infty} \left(\frac{q}{z}\right)^p = \frac{q}{z} \frac{1}{1 - \frac{q}{z}} = \frac{q}{z - q}$$

p=k-1 helyettesítést alkalmazva.

### b. Válaszjel számítása

D.I.:

$$u[k] = \varepsilon[k](5 - 6 \cdot (-0,2)^k)$$

Ebből a gerjesztés Z-transzformáltja:

$$\begin{aligned} U(z) &= 5 \frac{z}{z - 1} - 6 \frac{z}{z + 0,2} \\ H(z) &= 6 + 3 \frac{0,4}{z - 0,4} - 2 \frac{-0,4}{z + 0,4} \end{aligned}$$

Ebből a kettőből:

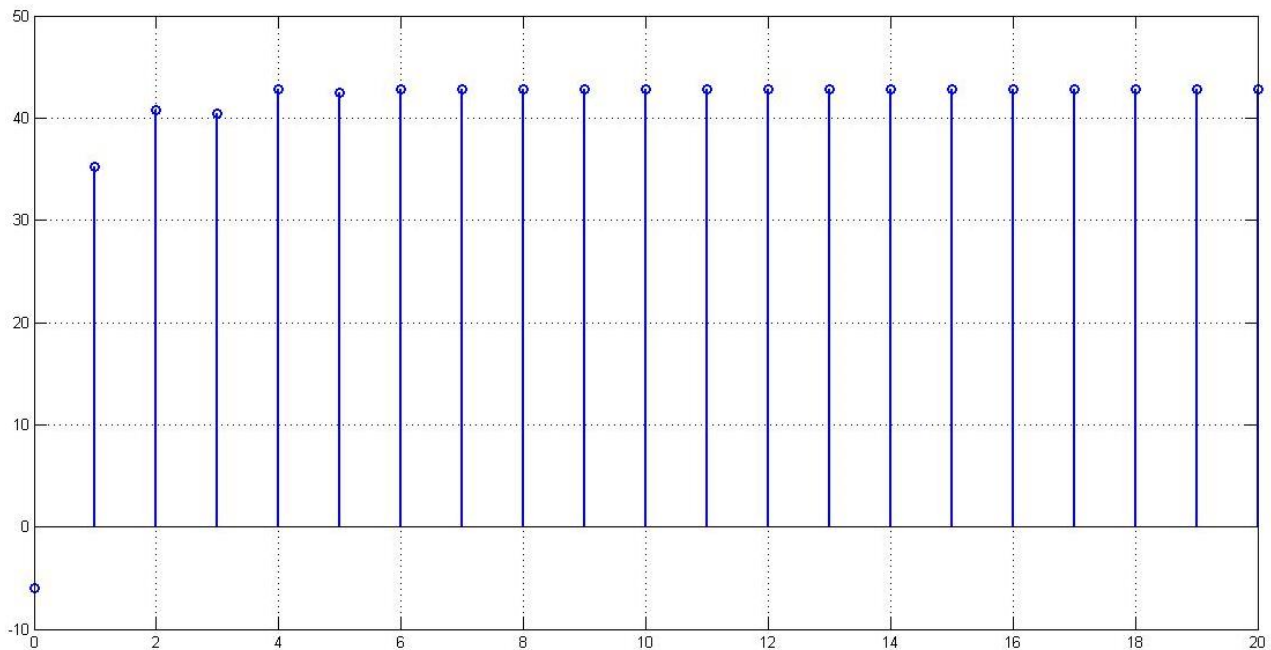
$$Y(z) = U(z) \cdot H(z) = \left(5 \frac{z}{z - 1} - 6 \frac{z}{z + 0,2}\right) \left(6 + 3 \frac{0,4}{z - 0,4} - 2 \frac{-0,4}{z + 0,4}\right) = 30 \frac{z}{z - 1} + 6 \frac{z}{(z - 1)(z - 0,4)}$$

$$\begin{aligned}
& +4 \frac{z}{(z-1)(z+0,4)} - 36 \frac{z}{z+0,2} - 7,2 \frac{z}{(z+0,2)(z-0,4)} - 4,8 \frac{z}{(z+0,2)(z+0,4)} = \\
& = 30 \frac{z}{z-1} + 6 \left( \frac{5}{3} \frac{1}{z-1} + \frac{-2}{3} \frac{1}{z-0,4} \right) + 4 \left( \frac{5}{7} \frac{1}{z-1} + \frac{2}{7} \frac{1}{z+0,4} \right) - 36 \frac{z}{z+0,2} - 7,2 \left( \frac{1}{3} \frac{1}{z+0,2} + \frac{2}{3} \frac{1}{z-0,4} \right) - \\
& - 4,8 \left( \frac{-1}{z+0,2} + \frac{2}{z+0,4} \right) = \frac{30z}{z-1} - \frac{36z}{z+0,2} + \frac{90}{7} \frac{1}{z-1} - 8,8 \frac{1}{z-0,4} - \frac{296}{35} \frac{1}{z+0,4} + 2,4 \frac{1}{z+0,2} = \\
& = 30 \frac{z}{z-1} - 36 \frac{z}{z+0,2} + \frac{90}{7} \frac{1}{z-1} - 22 \frac{0,4}{z-0,4} + \frac{148}{7} \frac{-0,4}{z+0,4} - 12 \frac{-0,2}{z+0,2}
\end{aligned}$$

Felhasználva egy inverz Z-táblázatot és az előző részfeladat eredményeit:

$$y[k] = \varepsilon[k](30 - 36 \cdot (-0,2)^k) + \varepsilon[k-1] \left( \frac{90}{7} - 22 \cdot 0,4^k + \frac{148}{7} (-0,4)^k - 12(-0,2)^k \right)$$

Ábrázolva MatLabban:



**F.I.:**

$$u(t) = 6\varepsilon(t) - 6\varepsilon(t - 1,6)$$

Laplace-transzformáltja:

$$U(s) = \frac{6}{s} - \frac{6}{s} e^{-1,6s}$$

Innen:

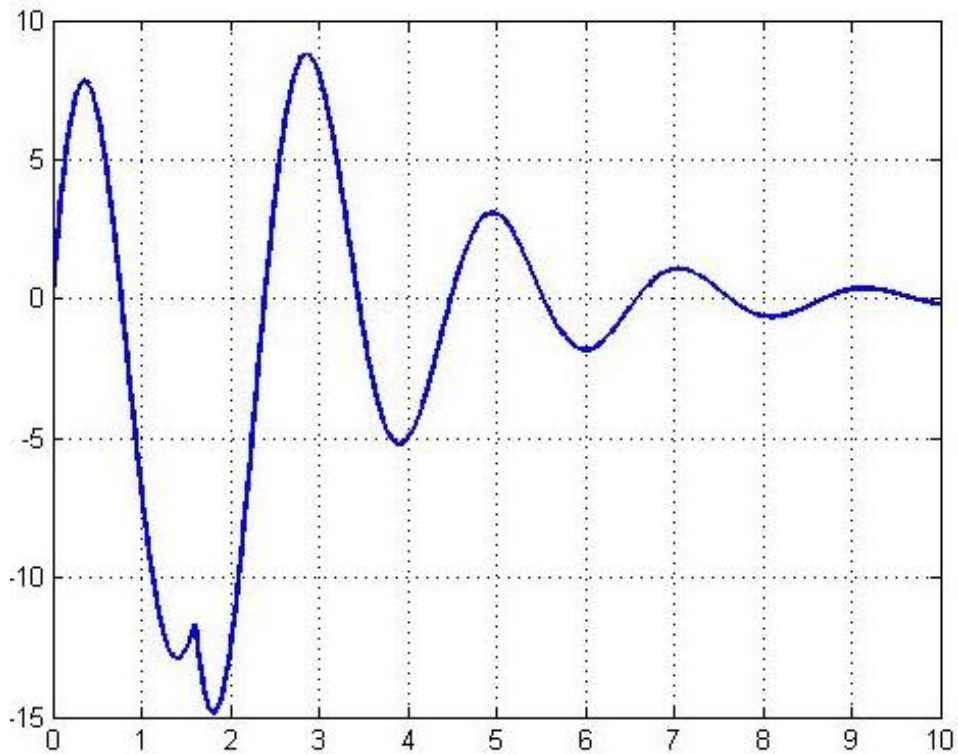
$$\begin{aligned}
Y(s) & = U(s) \cdot H(s) = \left( \frac{6}{s} - \frac{6}{s} e^{-1,6s} \right) \cdot \left( 7,0207 \frac{s+0,5}{(s+0,5)^2 + 3^2} - 3,8354 \frac{3}{(s+0,5)^2 + 3^2} \right) = \\
& = 7,0207 \frac{6}{s} \frac{s+0,5}{(s+0,5)^2 + 3^2} - 3,8354 \frac{6}{s} \frac{3}{(s+0,5)^2 + 3^2} - 7,0207 \frac{6}{s} e^{-1,6s} \frac{s+0,5}{(s+0,5)^2 + 3^2} +
\end{aligned}$$

$$3,8354 \frac{6}{s} e^{-1,6s} \frac{3}{(s+0,5)^2 + 3^2}$$

Ebből a válaszjel időfüggvénye, felhasználva a MatLab ilaplace függvényét:

$$\begin{aligned} y(t) &= \varepsilon(t)(2,277 - 2,277e^{-0,5t} \cos(3t) + 13,662e^{-0,5t} \sin(3t) - 7,4635 + 7,4635e^{-0,5t} \cos(3t) + \\ & 1,2439e^{-0,5t} \sin(3t)) - 14,0414\varepsilon(t-1,6)e^{0,8-0,5t} \sin(3t-4,8) + \\ & + 21,0621\varepsilon(t-1,6) \left( \frac{4e^{0,8-0,5t} (\cos(3t-4,8) + \frac{1}{6} \sin(3t-4,8))}{37} - \frac{4}{37} \right) - \\ & - 69,0372\varepsilon(t-1,6) \left( \frac{4e^{0,8-0,5t} (\cos(3t-4,8) + \frac{\sin(3t-4,8)}{6})}{37} - \frac{4}{37} \right) = \\ & = \varepsilon(t)(-5,1862 + 5,1862e^{-0,5t} \cos(3t) + 14,9059e^{-0,5t} \sin(3t)) \\ & + \varepsilon(t-1,6)(-31,2497e^{-0,5t} \sin(3t-4,8)) + 5,0675e^{-0,5t} \cos(3t-4,8) + 0,8446e^{-0,5t} \sin(3t-4,8) \\ & - 2,277 - 16,6103e^{-0,5t} \cos(3t-4,8) - 2,7683e^{-0,5t} \sin(3t-4,8) + 7,4635) = \\ & = \varepsilon(t)(-5,1862 + 5,1862e^{-0,5t} \cos(3t) + 14,9059e^{-0,5t} \sin(3t)) + \\ & \varepsilon(t-1,6)(5,1865 - 33,1734e^{-0,5t} \sin(3t-4,8) - 11,5428e^{-0,5t} \cos(3t-4,8)) \end{aligned}$$

Ábrázolva MatLabban:

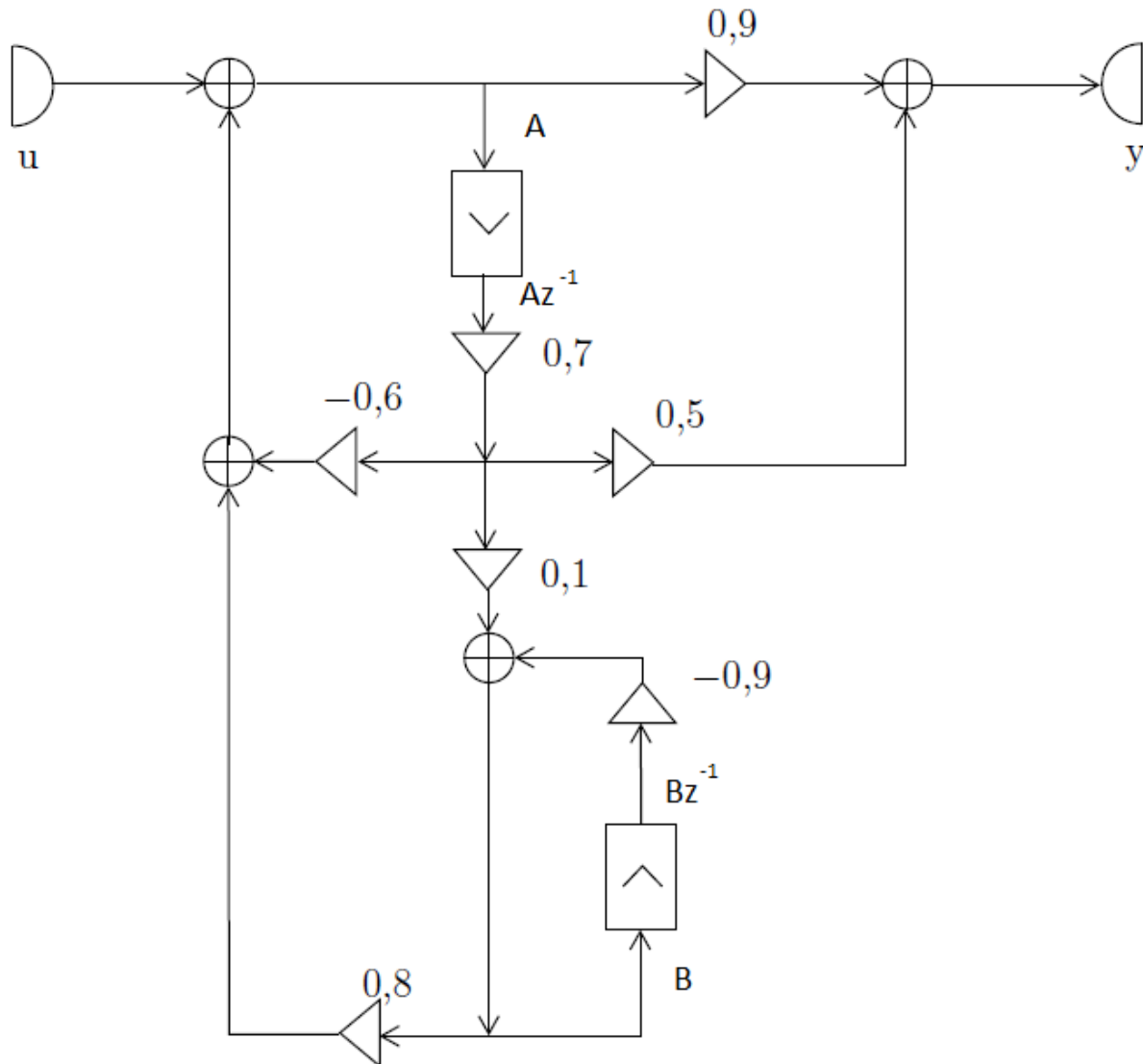


## 3.3. feladat

### a. Pólus-zérus elrendezés, stabilitás

D.1.:

A jelfolyam-hálózatomba felvettem az alábbi A és B belső állapotváltozókat:



Ez alapján az egyenletek:

$$\begin{aligned} Y &= 0,9A + 0,35Az^{-1} \\ A &= -0,42Az^{-1} + 0,8B + U \\ B &= 0,07Az^{-1} - 0,9Bz^{-1} \end{aligned}$$

Először a B-t elimináljuk:

$$B(1 + 0,9z^{-1}) = 0,07Az^{-1}$$

$$B = \frac{0,07Az^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}}$$

Így a második egyenlet így alakul:

$$A = -0,42Az^{-1} + \frac{0,056Az^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}} + U$$

$$A \left( 1 + 0,42z^{-1} - \frac{0,056z^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}} \right) = U$$

$$A = \frac{U}{\left( 1 + 0,42z^{-1} - \frac{0,056z^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}} \right)}$$

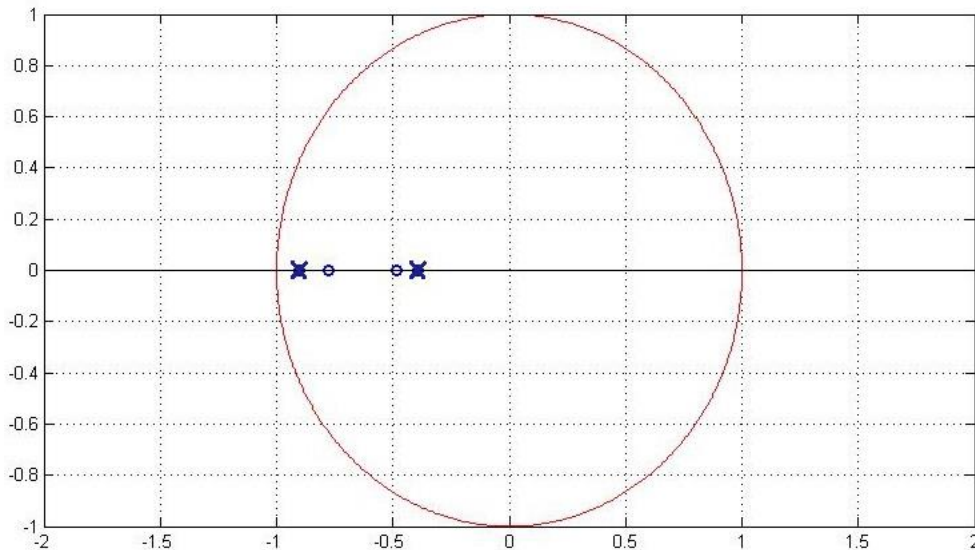
Tehát:

$$Y = A(0,9 + 0,35z^{-1}) = \frac{U(0,9 + 0,35z^{-1})}{\left( 1 + 0,42z^{-1} - \frac{0,056z^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}} \right)}$$

Így:

$$\begin{aligned} H(z) &= \frac{(0,9 + 0,35z^{-1})}{\left( 1 + 0,42z^{-1} - \frac{0,056z^{-1}}{1 + 0,9z^{-1}} \right)} = \frac{(0,9 + 0,35z^{-1})(1 + 0,9z^{-1})}{(1 + 0,9z^{-1} + 0,42z^{-1}(1 + 0,9z^{-1}) - 0,056z^{-1})} = \\ &= \frac{0,9 + 0,81z^{-1} + 0,35z^{-1} + 0,315z^{-2}}{1 + 1,264z^{-1} + 0,378z^{-2}} = \frac{0,9 + 1,16z^{-1} + 0,315z^{-2}}{1 + 1,264z^{-1} + 0,378z^{-2}} = \frac{0,9z^2 + 1,16z + 0,315}{z^2 + 1,264z + 0,378} = \\ &= \frac{0,9 \left( z + \frac{7}{18} \right) (z + 0,9)}{(z + 0,4856)(z + 0,778)} \end{aligned}$$

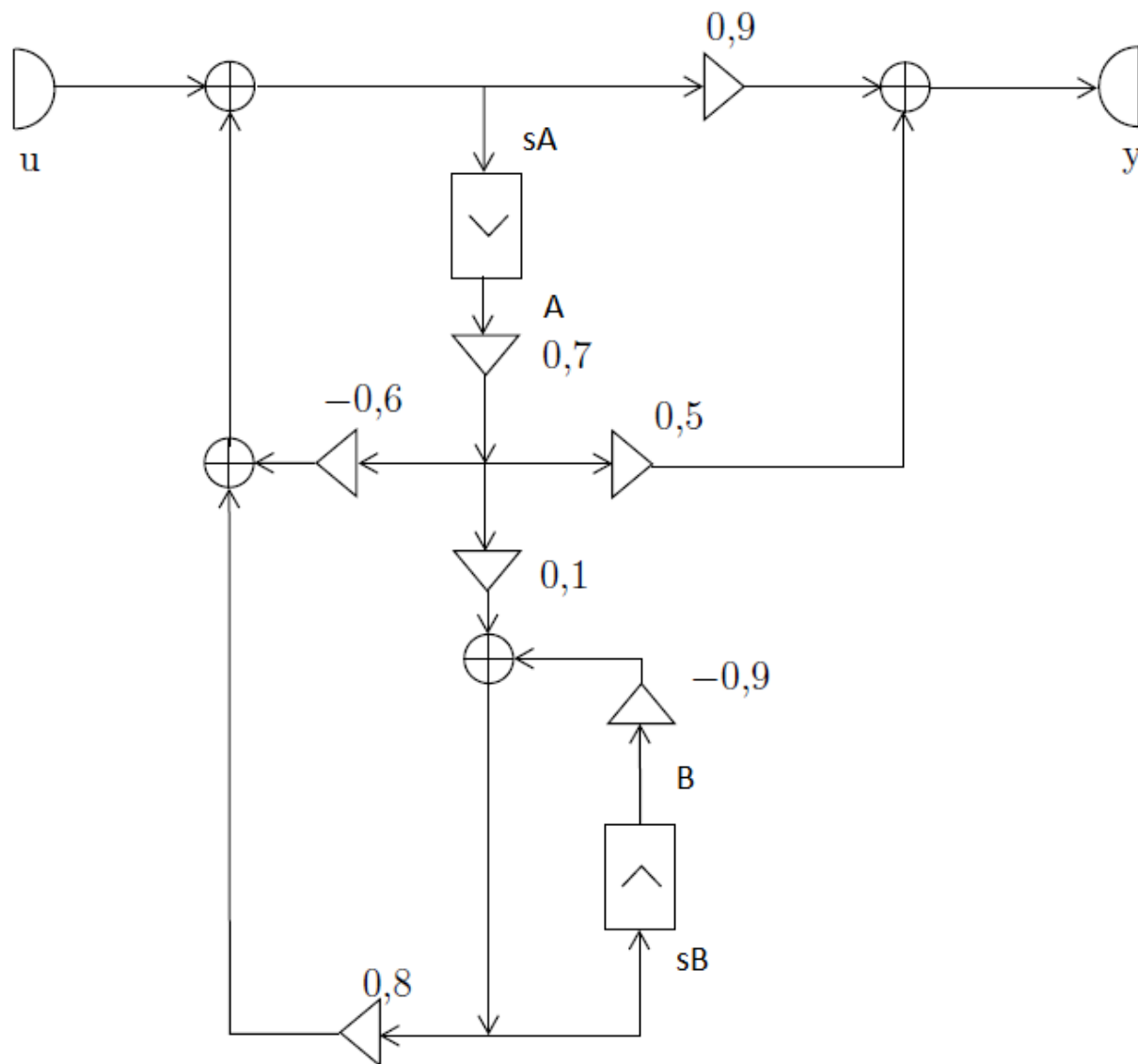
A pólus-zérus elrendezés:



Mivel a pólusok az egység sugarú körön belül helyezkednek el, és a két késleltető ki van vezetve a kimenetre, így a rendszer aszimptotikusan stabil.

F.I.:

A jelfolyam-hálózatombba felvettem az alábbi A és B belső állapotváltozókat:



Ezek alapján az egyenletek:

$$Y = 0,9sA + 0,35A$$

$$sA = -0,42A + 0,8sB + U$$

$$sB = 0,07A - 0,9B$$

Először B-t elimináljuk:

$$B = \frac{0,07A}{s + 0,9}$$

Ezt beírva a második egyenletbe az így fog alakulni:

$$sA = -0,42A + 0,8s \frac{0,07A}{s + 0,9} + U$$

$$A \left( s + 0,42 - 0,8s \frac{0,07}{s + 0,9} \right) = U$$

$$A = \frac{U}{\left( s + 0,42 - 0,8s \frac{0,07}{s + 0,9} \right)} = \frac{U(s + 0,9)}{(s(s + 0,9) + 0,42(s + 0,9) - 0,056s)}$$

$$= \frac{U(s + 0,9)}{(s^2 + 0,9s + 0,42s + 0,378 - 0,056s)} = \frac{U(s + 0,9)}{(s^2 + 1,264s + 0,378)}$$

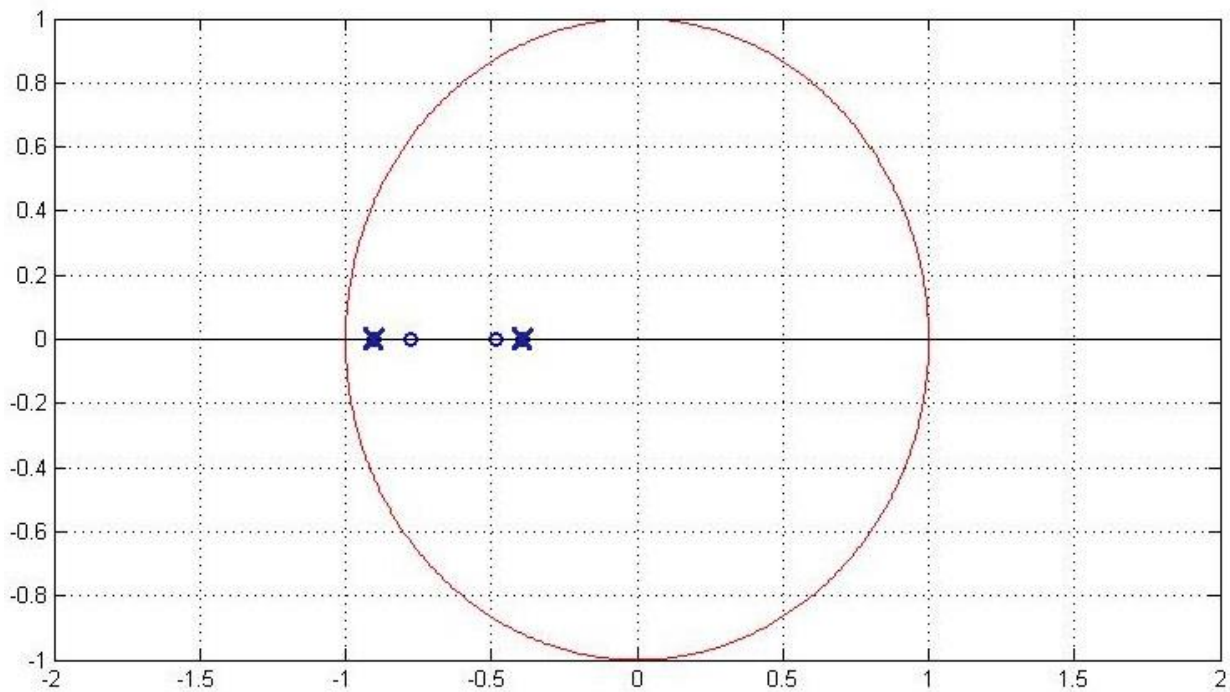
Így a rendszeregyenlet:

$$Y = A(0,9s + 0,35) = \frac{U(0,9s + 0,35)(s + 0,9)}{(s^2 + 1,264s + 0,378)}$$

Ebből az átviteli függvény:

$$H(s) = \frac{0,9 \left( s + \frac{7}{18} \right) (s + 0,9)}{(s^2 + 1,264s + 0,378)}$$

A pólus-zérus elrendezés ábrázolva:



A két pólus:  $s = -0,4856$ ,  $s = -0,778$ , mind a kettő valós része negatív, így a rendszer aszimptotikusan stabil.